

ქალის უფლებები ადილე ხაბზესა და დალესტნურ ადათობრივ სამართალში -  
ქალის კულტურულ-პოლიტიკური როლი კავკასიაში

ლიკა ლოლაშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა  
და ხელოვნების ფაკულტეტზე რეგიონული კვლევების (კავკასიის კვლევა) მაგისტრის  
აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

რეგიონული კვლევები (კავკასიის კვლევა)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ვლადიმერ კიკილაშვილი, ასოცირებული პროფესორი



ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2022

## განაცხადი

„როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წამოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად“.

**ლიკა ლოლაშვილი**

**თარიღი: 28.06.2022**

## მადლობა

მსურს, პიროვნული და პროფესიული მადლობა გადავუხადო ყველა იმ ადამიანს, რომელმაც წვლილი შეიტანა ჩემი სამაგისტრო ნაშრომის სრულყოფაში.

პირველ რიგში, მადლიერებას გამოვხატავ საკვალიფიკაციო ნაშრომის სამეცნიერო ხელმძღვანელის, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორის, ვლადიმერ კივილაშვილის მიმართ. ჩემი ინტერესი აღნიშნული თემის ირგვლივ სწორედ, მისი სალექციო კურსის „ქალის როლი კავკასიაში“ ფარგლებში გაღრმავდა. მადლიერი ვარ მისი მხრიდან დახმარების მუდმივი მზაობისათვის, საკითხის ორივე მხარის გაანალიზების საშუალების მოცემის, რჩევებისა და კვალიფიციური ცოდნის გაზიარებისთვის.

აგრეთვე, მსურს მადლობა გადავუხადო „კავკასიური სახლის სახალხო უნივერსიტეტის“ ადმინისტრაციას, ქალბატონ თამარ უჯუხუსა და ბატონ მიხეილ ბეროშვილს საველე კვლევის ფარგლებში კონტაქტების მოძიებაში დახმარებისთვის.

მადლობას გამოვხატავ თითოეული ინტერვიუერის, რესპოდენტის მიმართ. მათ განუზომლად დიდი წვლილი შეიტანეს ნაშრომის მიმართულების მიცემასა და სრულყოფაში.

სამაგისტრო ნაშრომის ფარგლებში, საველე კვლევა ვერ ჩატარდებოდა, რომ არა შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის ფინანსური მხარდაჭერა. მსურს მადლიერება გამოვხატო მათი მხრიდან ამ თემით დაინტერესებისა და მხარდაჭერისთვის.

დასასრულ, მადლობას ვუხდით ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ადმინისტრაციას ოპერატიულობისთვისა და ყველა საჭირო ინფორმაციის დროული გაზიარებისთვის.

## აბსტრაქტი

თემის მთლიანი აღწერა - პროექტის აღწერა და აბსტრაქტი მოვიშველიო

სამიუბო სიტყვები:.....

## ABSTRACT

**Keywords:**

## სარჩევი

|  |     |
|--|-----|
| განაცხადი.....   | ii  |
| მადლობა .....  | iii |
| აბსტრაქტი.....   | iv  |
| ABSTRACT.....  | v   |
| თავი 1. შესავალი .....                                   | 1   |
| 1.1 თემის მიზანი და აქტუალობა .....                      | 2   |
| 1.2 საკვლევი კითხვები და ჰიპოთეზები.....                 | 6   |
| 1.3 სასკვანძო ტერმინების განმარტება .....                | 8   |
| 1.4 ნაშრომის სტრიქტურა .....                             | 10  |
| თავი 2. ლიტერატურის მიმოხილვა .....                      | 11  |
| თავი 3. მეთოდოლოგია.....                                 | 14  |
| 3.1 სამაგიდო კვლევა .....                                | 14  |
| 3.2 თვისობრივი კვლევა .....                              | 15  |
| თავი 4. თეორიული ჩარჩო .....                             | 15  |
| თავი 5. კავკასიური ეტიკეტი .....                         | 21  |
| 5.1 ჩერქეზული ეტიკეტი.....                               | 25  |
| 5.2 დადესტნური ადათ-წესები და ჩვეულებითი სამართალი ..... | 30  |
| 5.3 ერთი ინგუშური წესისათვის .....                       | 39  |
| თავი 6. ქალის კულტურულ-პოლიტიკური როლი კავკასიაში.....   | 42  |
| თავი 7. კვლევის შედეგები და ანალიზი.....                 | 47  |
| 7.1 ჩანტლისყურე.....                                     | 47  |
| 7.2 თივი .....   | 50  |
| 7.3 სარუსო.....  | 52  |
| 7.4 ზინობიანი .....                                      | 54  |
| დასკვნა .....  | 54  |
| ინტერვიუები.....   | 55  |
| ბიბლიოგრაფია .....                                       | 56  |
| დანართები.....   | 57  |